

บทที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์

สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่ถ่ายทอดได้ทั้งภาพและเสียง เข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ทั้งยังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากมายาวนาน เพราะเป็นสื่อที่มีรายการให้รับชมอย่างหลากหลาย มีทั้งสาระความรู้ และความบันเทิง ส่งสัญญาณได้ทั้งภาพและเสียงและมีให้เลือกหลากหลาย ช่องรายการ การสื่อสารผ่านรายการวิทยุโทรทัศน์นั้น จะต้องใช้ทักษะความเชี่ยวชาญทั้งด้านภาพ สี แสง และเสียง รวมทั้งทักษะการใช้ภาษา การลำดับเรื่องราว หรือเนื้อหาสาระ นอกจากนี้ยังต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้รับชมรายการด้วย ดังนั้นการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ จึงมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ที่มีความเชี่ยวชาญแตกต่างกันไป แต่ก็เป็นความเชี่ยวชาญที่จะต้องทำงาน ร่วมกันเพื่อผลิตรายการ เนื่องจากการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นั้นอาศัยการทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัด เพราะมีการผลิตหลายขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีความสำคัญ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิต ซึ่งก็มีส่วนให้รายการสำเร็จพร้อมที่จะออกอากาศนำเสนอ ต่อผู้รับชมตามเวลาที่ได้กำหนดไว้

วิทยุโทรทัศน์นั้นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ทั้งยังเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อผู้รับอย่างกว้างขวาง ดังนั้นรายการหรือเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่นำเสนอผ่านช่องทางวิทยุโทรทัศน์จึงต้องการความถูกต้อง รอบคอบ กระจับริดกุมและชัดเจนจึงจะทำให้รายการวิทยุโทรทัศน์นั้นมีคุณค่าต่อสังคม และมีประสิทธิภาพในการสื่อสารให้บรรลุ วัตถุประสงค์ได้

วิทยุโทรทัศน์ในฐานะสื่อสารมวลชน

สื่อวิทยุโทรทัศน์ว่าโดยพื้นฐานแล้วเป็นช่องทางสื่อสารสู่มวลชน (Mass Communication) เช่นเดียวกับสื่อมวลชนประเภทอื่น เช่นวิทยุกระจายเสียง ภาพยนตร์หรือหนังสือพิมพ์ มีความสามารถ นำพาสารจากผู้ส่งสารสู่ผู้รับสารซึ่งเป็นสาธารณชนที่มีจำนวนมากที่กระจายอยู่ตามเขตภูมิศาสตร์ ที่แตกต่างกัน ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ในสภาพสังคมปัจจุบันครอบครัวส่วนใหญ่ต่างก็มีเครื่องรับ วิทยุโทรทัศน์กันแทบทั้งนั้น ทำให้สามารถแสวงหาความรู้ความบันเทิง ข่าวสาร หรือสาระน่ารู้ที่เป็น ประโยชน์จากสื่อวิทยุโทรทัศน์ได้อย่างกว้างขวาง

จากลักษณะพื้นฐานของวิทยุโทรทัศน์ดังกล่าวข้างต้นนั้นสามารถสรุปคุณสมบัติพื้นฐาน ในฐานะช่องทางการสื่อสารมวลชนได้อย่างน้อย 9 ประการดังนี้

1. ข้อมูลในการผลิตรายการมีอายุสั้น

ข้อมูลที่ใช้ในการนำมาอ้างอิงเพื่อสร้างสรรค์เป็นรายการวิทยุโทรทัศน์นั้นมักจะมีอายุ หรือเวลาที่จำกัด จะดำรงอยู่เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วก็เสื่อมคุณค่าที่จะนำมาสร้างสรรค์ รายการได้อีก ตัวอย่างเช่น รายการประเภทข่าว เพราะคุณค่าของข่าวในลำดับต้น ๆ ก็คือ

ความสดใหม่ของเหตุการณ์ ซึ่งทำให้ผู้ผลิตรายการต้องทำงานแข่งกับเวลา เพื่อให้สามารถออกอากาศได้ทันต่อสถานการณ์ อยู่ในช่วงที่คนกำลังให้ความสนใจ

ที่เป็นดังนี้ก็ด้วยเหตุอุตสาหกรรมการสื่อสารผ่านวิทยุโทรทัศน์นั้นตกอยู่ภายใต้ระบบเสรีทุนนิยม ซึ่งยึดแนวความคิดการทำสินค้าให้ล้าสมัยในตัวเอง ทั้งนี้เพื่อให้สายการผลิตสินค้าทางการสื่อสารไม่มีที่ล้นสุด กล่าวคือเมื่อเนื้อหาของสารเสื่อมความนิยมลงในเวลาอันสั้น ผู้รับสารก็ต้องการที่จะเสพข่าวสารหรือเนื้อหาสาระใหม่ ๆ ส่งผลให้มีการผลิตรายการป้อนอุตสาหกรรมนี้อย่างต่อเนื่องไม่มีที่ล้นสุด ตัวอย่างที่ชัดเจนเช่น ข่าว เพลง มิวสิควิดีโอ ละครโทรทัศน์ ที่ขายได้เฉพาะยุคสมัยหรือร่วมสมัย ซึ่งต้องสอดคล้องกับค่านิยมและกระแสสังคมในขณะนั้น

2. รายการวิทยุโทรทัศน์ผลิตโดยองค์กรที่เป็นทางการ

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อส่งสัญญาณถ่ายทอดออกอากาศ จะต้องใช้คนที่มีทักษะแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ใช้เทคโนโลยีระดับสูง และใช้เงินลงทุนจำนวนมากจึงจะสามารถดำเนินการได้ ดังนั้นการทำงานจึงเป็นไปในลักษณะขององค์กรวิชาชีพที่เป็นทางการ

ภาพที่ 1.1 สถานีวิทยุโทรทัศน์ NHK Tokyo Japan

ที่มา <https://asia.nikkei.com/Politics/Japan-s-public-broadcaster-mulls-fee-for-streaming> ,เผยแพร่เมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 60, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

3. การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์และการเผยแพร่ ต้องอาศัยเทคนิคด้านภาพและเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่อาศัยเทคนิคการสื่อสารที่ซับซ้อน หลากหลาย ทั้งเทคนิคการผลิต การเผยแพร่ โดยในส่วนของ การผลิตรายการก็ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสูง และใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

ภาพที่ 1.2 การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์

ที่มา <https://radioandtelevisionproduction.wordpress.com/2018/12/04/the-journey-begins/> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 4 ธ.ค. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

4. ผู้รับสารเป็นมวลชน

วิทยุโทรทัศน์เป็นเครื่องมือสื่อสารไปยังผู้รับสารที่อยู่ห่างไกลในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งกินอาณาบริเวณกว้างไกล ดังนั้นกลุ่มผู้รับสารจึงมีจำนวนมาก แต่ถึงอย่างไรก็ตาม แม้ในเชิงปริมาณ ผู้รับสารจะมีจำนวนมากเพียงใด เมื่อมองในเชิงคุณภาพแล้วผู้รับสารจะกระจัดกระจายไม่เป็นกลุ่มเป็นก้อน มีความเป็นปัจเจกสูง

ภาพที่ 1.3 วิทยุโทรทัศน์เป็นเครื่องมือสื่อสารไปยังผู้รับสารที่อยู่ห่างไกลในภูมิภาคต่าง ๆ
ที่มา <http://sookjitt.blogspot.com/2017/05/1.html> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 20 พ.ค. 60,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

5. วิทยุโทรทัศน์เป็นช่องทางสื่อสารสาธารณะ

ด้วยวิทยุโทรทัศน์มีลักษณะเป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มคนหมู่มาก กระจายตัวอยู่ตามภูมิภาคต่างกัน ดังนั้นจึงมีความเป็นสื่อสาธารณะ ในบางครั้งก็ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้สาธารณะชนะเดียวกันการบริหารจัดการก็ต้องอาศัยกฎระเบียบที่กำหนดวิธีการทำงานมากมาย เช่น การห้ามใช้คำหยาบคาย ห้ามนำเสนอภาพความรุนแรงอย่างตรงไปตรงมา ห้ามนำเสนอประเด็นลามกอนาจาร เป็นต้น

6. การไหลของข่าวสารทางวิทยุโทรทัศน์เป็นไปในทิศทางเดียว

วิทยุโทรทัศน์เป็นช่องทางการสื่อสารแบบทางเดียว โดยผู้รับสารไม่สามารถตอบโต้ได้หรือไม่สามารถสื่อสารกลับได้ในช่องทางวิทยุโทรทัศน์นั้น ทั้งนี้ก็เนื่องด้วยข้อจำกัดของวิทยุโทรทัศน์เอง ดังรูปภาพที่ 1.4

ภาพที่ 1.4 ภาพการรับข่าวสารจากวิทยุโทรทัศน์

ที่มา <https://www.cradle.org/blog/seen-tv-whats-real> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 16 ต.ค. 62,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

7. วิทยุโทรทัศน์สามารถสื่อสารกลับได้โดยทางอ้อม

วิทยุโทรทัศน์เป็นการสื่อสารจากคนกลุ่มน้อยสู่คนจำนวนมากหลากหลายกลุ่ม มีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียวโดยธรรมชาติ ดังนั้นปฏิกิริยาตอบกลับของการสื่อสารจึงเป็นไปโดยทางอ้อม คนละช่วงเวลาที่ย่อออกอากาศ แต่อย่างไรก็ตาม อาจมีบางเงื่อนไขที่สามารถตอบกลับได้

โดยตรงในทันที ซึ่งขึ้นอยู่กับรูปแบบรายการ เช่น การจัดรายการเพื่อขอรับบริจาคจากผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นต้น

ภาพที่ 1.5 การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ช่วยผู้ประสบภัยพิบัติ

ที่มา https://www.innnews.co.th/politics/news_491153/ , เผยแพร่เมื่อวันที่ 17 ก.ย. 62, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีปัจจัยด้านเวลาเป็นตัวกำหนด

โดยธรรมชาติของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของวิทยุโทรทัศน์จะถูกกำหนดด้วยตารางเวลาในแต่ละช่วง ซึ่งแตกต่างจากก่อนหน้าที่มีวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งคนเราจะใช้เวลาในกิจกรรมดำเนินวิถีชีวิตตามเกณฑ์เวลาของฤดูกาล เช่น เมื่อย่างเข้าฤดูฝนต้องทำอะไร เข้าสู่ฤดูหนาวต้องทำอะไร หรือการใช้เกณฑ์วัฒนธรรมประเพณี เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันสงกรานต์ เป็นต้น แต่เมื่อถึงยุคที่มีวิทยุโทรทัศน์ ตารางเวลาที่มีนาฬิกาเป็นตัวกำหนดก็กลายมาเป็นตัวแปรที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตรายการเผยแพร่เนื้อหา หรือพฤติกรรมกรับชมข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์ ทั้งฝ่ายผู้ส่งสารและฝ่ายผู้รับสาร ต่างก็ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขตารางเวลาที่มีนาฬิกาเป็นตัวกำหนด เช่น การกำหนดผังรายการ การซื้อขายเวลาออกอากาศ การกำหนดเวลาออกอากาศของแต่ละประเภทรายการ

ผังรายการออกอากาศ		
ช่อง 33 HD ช่อง 28 SD ช่อง 13 FAMILY		
ระหว่างวันที่ 18 - 20 ตุลาคม 2559		
อังคารที่ 18	พุธที่ 19	พฤหัสบดีที่ 20
04.00	ครอบครัวข่าวเช้า	
05.30	สารคดี	
06.00	สารคดี	
08.45	สารคดี	
09.30	สารคดี	
12.00	เสียงวันทันเหตุการณ์	
13.00	สารคดี	
14.45	แจ๋ว	
15.45	เสียงวันทันเหตุการณ์	เสียงวันทันเหตุการณ์
17.30	สารคดี (ช่วงที่ 1)	สารคดี (ช่วงที่ 1)
18.00	เดินตามประเพณีไทย	
18.20	สารคดี (ช่วงที่ 2)	
18.55	(ทศก.) และลงชื่อผู้ร่วมพิธีกรรม	
19.30	สารคดี (ช่วงที่ 3)	
20.15	ข่าวในพระราชสำนัก, ข่าวการเมือง, ข่าวต่างประเทศ (เริ่ม 18 ต.ค.)	
20.30	สารคดี (ช่วงที่ 1)	
20.55	(ทศก.) และลงชื่อผู้ร่วมพิธีกรรม	
21.30	สารคดี (ช่วงที่ 2)	
22.50	ข่าว 3 มิติ	
23.20	สารคดี	
00.00	ข่าววันใหม่	
01.15	สารคดี	
03.30	ครอบครัวข่าวเช้า	

ภาพที่ 1.6 ผังรายการการออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์

ที่มา <https://twitter.com/rdnewsch3/status/788295874895949824>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 ต.ค. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

8. วิทยุโทรทัศน์มีลักษณะการทำงานต่อเนื่องไม่รู้จบ

เมื่อเริ่มดำเนินกิจกรรมทางวิทยุโทรทัศน์แล้ว กระบวนการทำงานจะต้องเกิดขึ้นต่อเนื่องเพื่อเป้าหมายเชิงกำไรสูงสุดตามธรรมชาติของอุตสาหกรรมการสื่อสาร เช่น รายการข่าว รายการสาระบันเทิง ต่างต้องถูกผลิตเพื่อป้อนเข้าสู่สถานีอย่างต่อเนื่อง หรือเมื่อรายการใดยุติลงก็ต้องมีรายการใหม่เข้ามาแทนที่อย่างต่อเนื่องไม่สิ้นสุด

ภาพที่ 1.7 ภาพรายงานข่าว

ที่มา <https://pantip.com/topic/34860129> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 2 มี.ค. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ตามที่ได้กล่าวถึงคุณสมบัติพื้นฐาน 9 ประการของวิทยุโทรทัศน์นั้น จะเห็นว่าเป็นลักษณะพื้นฐานร่วมของสื่อมวลชนชนิดอื่นด้วยไม่ว่าจะเป็นวิทยุกระจายเสียง ภาพยนตร์ หรือหนังสือพิมพ์ อย่างไรก็ตาม เมื่อวิทยุโทรทัศน์เริ่มเข้าสู่ยุคดิจิทัลเครือข่ายวิทยุโทรทัศน์ก็ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของโครงข่ายระบบมัลติมีเดีย หรือระบบการสื่อสารแบบออนไลน์ คุณสมบัติดังกล่าวก็ได้มีการปรับเปลี่ยนไปจากเดิม ไม่อิงอยู่กับเงื่อนไขเรื่องเวลาดังวิธีการสื่อสารแบบทางเดียว ผู้รับสารสามารถเลือกรับข่าวสารได้ในเวลาที่ตัวเองเป็นผู้กำหนด เช่น การเลือกรับชมรายการย้อนหลังได้ สามารถตอบโต้หรือการส่งข้อมูลย้อนกลับได้ในทันที

สิ่งเหล่านี้คือวิวัฒนาการของระบบวิทยุโทรทัศน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและมีแนวโน้มจะชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต

ภาพที่ 1.8 ผู้รับสารสามารถเลือกรับข่าวสารได้

ที่มา <https://www.thumbsup.in.th/study-links-tv-viewership-and-twitter-conversations>,
เผยแพร่เมื่อวันที่ 9 ส.ค. 56, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

การเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นฐานของวิทยุโทรทัศน์เมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล

เมื่อสื่อวิทยุโทรทัศน์ได้ก้าวเข้าสู่ยุคการสื่อสารดิจิทัล ซึ่งเป็นสื่อสมัยใหม่ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นฐานในหลายประการด้วยกัน เช่น

1. วิทยุโทรทัศน์สามารถตอบโต้ได้ในทันที (Interactive)

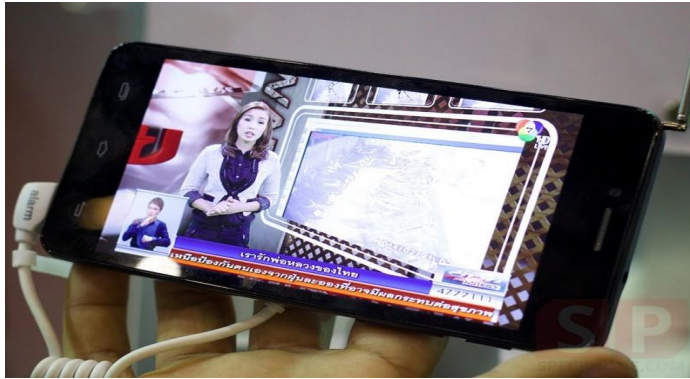
เมื่อการสื่อสารเข้าสู่ยุคดิจิทัล ผู้รับสารก็จะมีช่องทางหรือโอกาสในการแสดงปฏิกิริยาตอบกลับได้ในทันที สามารถจัดการกับวิธีการสื่อสารของตนได้อย่างอิสระ เช่น จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารเมื่อไหร่ จะตอบกลับอย่างไร หรือแม้แต่จะสร้างสรรค์สารของตนนำเสนอผ่านสื่อโซเชียลอย่างไรก็ย่อมกระทำได้ไม่ยาก

2. วิทยุโทรทัศน์เปิดโอกาสให้ผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบกลับได้ง่ายขึ้น(Role-Shifting)

เมื่อเข้าสู่ยุคสื่อสารดิจิทัล ผู้รับสารก็สามารถกลายเป็นผู้ส่งสารได้เอง ซึ่งแตกต่างจากยุคก่อนที่ผู้รับสารแทบจะไม่มีโอกาสได้แสดงปฏิกิริยาตอบกลับเลย

3. วิทยุโทรทัศน์เริ่มเป็นช่องทางการสื่อสารเคลื่อนที่(Mobile Media)

การรับชมรายการวิทยุโทรทัศน์ในปัจจุบันนั้น สามารถเปิดรับชมผ่านโทรศัพท์มือถือหรือเรียกว่าสมาร์ตโฟน ได้โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่

ภาพที่ 1.9 Mobile Media

ที่มา <https://talung.gimyong.com/index.php?topic=282071.0>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 29 พ.ค. 57, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

4. วิทยุโทรทัศน์ในปัจจุบันหลุดพ้นข้อจำกัดเรื่องเวลา (Not Scheduling)

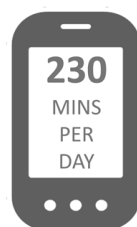
นอกจากจะไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกับที่แล้ว ในปัจจุบันวิทยุโทรทัศน์ยังไม่ต้องผูกมัดด้วยเงื่อนไขด้านเวลา เพราะทั้งการเผยแพร่ออกอากาศ และการรับรู้ข้อมูลรายการไม่ต้องยึดติดอยู่กับผังรายการเนื่องด้วยช่องทางการสื่อสารออนไลน์ทำให้ทั้งผู้ส่งและผู้รับสารมีอิสระด้านเวลามากขึ้น ผู้บริโภคสามารถเลือกรับรู้ข่าวสารในเวลาใดก็ได้

5. วิทยุโทรทัศน์เริ่มมีลักษณะเป็นสื่อหลอมรวมมากขึ้น (Media Convergence)

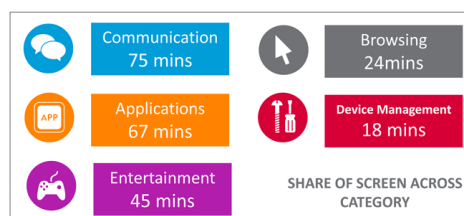
การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ที่ผ่านมามีลักษณะเป็นเอกเทศ แต่เมื่อเริ่มเข้าสู่ยุคดิจิทัล วิทยุโทรทัศน์ก็จะมีลักษณะเป็นสื่อหลอมรวมเข้ากับสื่ออื่น ดังเช่น การที่ค่ายเพลงผลิตรายการโทรทัศน์ของตนเอง ผลิตรายการวิทยุเป็นของตนเอง และในฝั่งของผู้บริโภคข่าวสารก็เช่นกัน สามารถรับข่าวสารทางวิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือแม้แต่อ่านข่าวหนังสือพิมพ์ได้ด้วยการใช้สมาร์ทโฟนเพียงเครื่องเดียว

คนไทยใช้สมาร์ทโฟน 4 ชั่วโมงต่อวัน

Q3

Time spent on smartphone

Unit : minute / day

ภาพที่ 1.10 รับข่าวสารด้วยสมาร์ทโฟน

ที่มา <https://positioningmag.com/1109590>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 30 พ.ย.59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าภายใต้บริบทของสื่อใหม่คุณลักษณะของวิทยุโทรทัศน์ มีการปรับเปลี่ยนไปหลายด้าน เอื้อให้ทั้งผู้ส่งและผู้รับข่าวสารมีโอกาสสื่อถึงกันได้อย่างใกล้ชิดมากขึ้น ประสิทธิภาพของข่าวสารก็จะมีมากขึ้น

องค์ประกอบของวิทยุโทรทัศน์

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์นั้นจะต้องศึกษาองค์ประกอบที่เป็นบริบทแวดล้อมด้วย เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของวิทยุโทรทัศน์ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานได้ด้วยความเข้าใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันจะส่งผลต่อการสร้างสรรค์และการสื่อสารสู่มวลชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าวิทยุโทรทัศน์มีองค์ประกอบสำคัญที่เป็นบริบทแวดล้อมอยู่ 2 ประการ ซึ่งต่างก็มีอิทธิพลต่อวิถีการสร้างสรรค์และการสื่อสารของวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่

1. บริบทภายใน

หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในองค์กรที่มีอิทธิพลและเกี่ยวพันกับการผลิตรายการ การเผยแพร่และการบริโภคสื่อ องค์ประกอบภายในนี้มี 5 มิติ ได้แก่

1.1 มิติความเป็นสถาบัน (Television as institution)

วิทยุโทรทัศน์มีลักษณะการทำงานแบบองค์กร มีเป้าหมายการผลิตและแพร่กระจายข่าวสารสาระออกสู่สาธารณชนโดยมีความเกี่ยวพันกับองค์ประกอบของความเป็นสถาบัน ได้แก่ การบริหารคน เช่น สายการบังคับบัญชา การคัดสรรคนเข้าทำงาน การพัฒนาบุคลากรในเชิงวิชาชีพ การบริหารงาน เช่น การกำหนดนโยบายด้านการผลิต การวางแผนงาน และการกำหนดตารางงานที่เกี่ยวข้อง การจัดทำโปรโมชั่นรายการ และการบริหารทางการเงิน เช่น การกำหนดหรือการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย การบริหารจัดการงานด้านผู้สนับสนุนรายการ

ภาพที่ 1.11 การวางแผนงาน

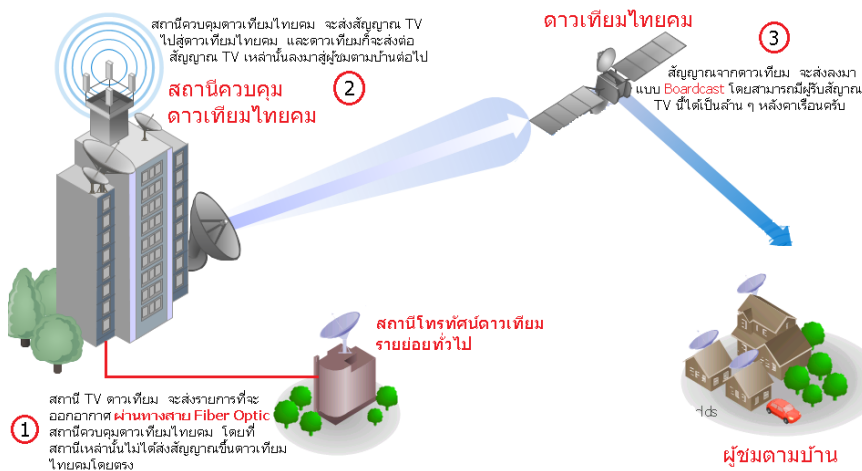
ที่มา <http://primorsky.ru/news/113601/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 4 ก.ค.59, สืบค้นเมื่อวันที่

1.2 มิติของตัวบท (Television As a Text)

ในมิติด้านตัวบทนี้ หมายถึงองค์ประกอบด้านเนื้อหาสาระ ได้แก่ การจำแนกประเภทรายการ งานโฆษณา การประกาศคั่นรายการ เป็นต้น โดยในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการแปลงความคิดสร้างสรรค์เข้าสู่ระบบสัญญาณ หรือเป็นส่วนที่บรรจุความหมายสำหรับสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายผู้รับสาร ตัวอย่างเช่น เสียงหมาหอน ภาพต้นไม้ที่โดนลมพัดมีเสียงหวีดหวิน่ากลัว เป็นสัญญาณแทนการปรากฏตัวของผีในละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผี

1.3 มิติของความเป็นสื่อวิทยุโทรทัศน์เอง (Television As Medium)

ในส่วนนี้เป็นความเกี่ยวข้องกับช่องทางสื่อสารเพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารออกไป ได้แก่ ระบบคลื่นสัญญาณดาวเทียม ใยแก้วนำแสง และอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการจัดการเชิงเทคนิค เช่น การประมวลสัมปทานคลื่นความถี่ การจัดการกำลังส่งสัญญาณ การบริหารสถานี ลูกข่าย การจัดระบบถ่ายทอดสัญญาณ เป็นต้น

ภาพที่ 1.12 การจัดการส่งสัญญาณ

ที่มา <https://pantip.com/topic/36507305/desktop>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 29 พ.ค.60,

สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

1.4 มิติของผู้รับสาร (Television As Audience)

ในมิติของผู้รับสารนี้หมายถึง การเป็นส่วนหนึ่งของผู้รับสารซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริโภคสื่อของผู้รับสารที่มีความหลากหลาย ตามความสัมพันธ์ของสื่อกับผู้รับสาร เช่น เป็นกลุ่มก้อนในลักษณะแฟนคลับ หรือมีลักษณะเป็นกลุ่มผู้เคลื่อนไหวทางการเมือง

1.5 มิติของปฏิกริยาตอบกลับ และความสัมพันธ์ (Television as Feedback and Interrelationship)

ในมิตินี้หมายถึง ปฏิกริยาตอบกลับที่ผู้รับสารมีต่อผู้ผลิตเนื้อหาสาระ ซึ่งมีทั้งแบบเกิดเองโดยธรรมชาติ ไม่เป็นทางการ เช่น การเขียนวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน การร้องเรียนไปยังสถานีและแบบที่มีการจัดการให้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยผู้ผลิตรายการ ได้แก่ การสำรวจเรตติ้ง การให้พื้นที่ขึ้นข้อความ SMS

2. บริบทภายนอก

หมายถึง องค์ประกอบแบบต่าง ๆ ภายนอกกระบวนการสื่อสาร แต่มีอิทธิพลและเกี่ยวพันกับวงการผลิตรายการ การเผยแพร่และการบริโภคสื่อ รวมถึงการกำหนดนโยบายด้วย ซึ่งบริบทภายนอกนี้มี 3 มิติ ได้แก่

2.1 มิติเชิงพาณิชย์ (Commercial Context)

ในมิติเชิงพาณิชย์นี้หมายถึง อิทธิพลของภาคธุรกิจที่มีต่อการสื่อสารในด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่การควบคุมในระดับการผลิต โดยการเข้าเป็นผู้อุปถัมภ์รายการ การควบคุมสื่อและสารที่จะนำออกเผยแพร่ การกำหนดอัตราค่าโฆษณา การตัดหรือเพิ่มเนื้อหา หรือตอนในการเผยแพร่ ออกอากาศ นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมถึงระดับผู้ชม เช่น การวางแผนตำแหน่งโฆษณาให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่เปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ให้ได้มากที่สุด

2.2 มิติทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Context)

สังคมและวัฒนธรรมก็เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถกำหนดการสื่อสารของวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งหมายถึง ค่านิยม รสนิยม ความคิด ความเชื่อ ผลประโยชน์ อุดมการณ์ของสังคม รวมถึงกฎระเบียบต่าง ๆ เช่น การกำหนดอายุของผู้รับชมรายการ การไม่วิพากษ์วิจารณ์สถาบันทางศาสนา การห้ามเสนอเนื้อหาลามกอนาจาร และการห้ามนำเสนอเนื้อหาที่มีความรุนแรง เป็นต้น

ภาพที่ 1.13 การกำหนดอายุของผู้รับชมรายการ

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=ufCvMUiHLal> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 8 ก.ค. 59,

สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2.3 มิติด้านการรับสาร (Context Of Reception)

ในมิติด้านการรับสารหมายถึง เจือปนของบรรยากาศที่อยู่ล้อมรอบการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อภาวะการรับสารที่แตกต่างกันไปตามบรรยากาศแวดล้อม อย่างเช่นการดูโทรทัศน์คนเดียว บรรยากาศก็ย่อมจะแตกต่างจากการดูร่วมกับคนหมู่มาก

ภาพที่ 1.14 บรรยากาศที่แตกต่าง

ที่มา http://chaprachanyim.com/health_CENTER/?id=373 , เผยแพร่เมื่อวันที่ 3 ส.ค. 60, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

<https://www.thaiticketmajor.com/variety/travel/4819/> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 26 ก.ค. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

จากองค์ประกอบดังกล่าวจะเห็นว่ากระบวนการสื่อสารผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์นั้นมีความเชื่อมโยงกันและกันเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ดังนั้นเมื่อจะปฏิบัติงานด้านวิทยุโทรทัศน์จึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจในองค์ประกอบต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาข้างต้น เพราะความเข้าใจจะทำให้เกิดกระบวนการคิด การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล หรือการวิเคราะห์กระบวนการดังกล่าว ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างสรรค์และผลิตรายการที่มีคุณประโยชน์ มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารสาระที่มุ่งหมายไปสู่การรับรู้ของผู้รับข่าวสาร

ความสำคัญของวิทยุโทรทัศน์

วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคมปัจจุบันเป็นอย่างมาก โดยสามารถสรุปได้ 3 ประการดังนี้

1. เสริมสร้างภูมิปัญญา

บทบาทที่สำคัญต่อสังคมประการหนึ่งของวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่ การเสริมสร้างภูมิปัญญาให้แก่ประชาชน ซึ่งในบทบาทนี้มีลักษณะสำคัญ 3 ประการได้แก่

1.1 การนำเสนอข้อมูลหรือข้อเท็จจริง

ด้วยวิทยุโทรทัศน์สื่อสารได้ทั้งภาพและเสียง ดังนั้นจึงสามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสาร หรือข้อเท็จจริงได้อย่างรอบด้านสู่ประชาชนผู้รับสาร ภาพและเสียงที่ปรากฏก็เป็นข้อมูลที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ เพราะความชัดเจน บางครั้งนำเสนอจากสถานที่จริง หรือมีบุคคลที่น่าเชื่อถือทำหน้าที่นำเสนอ

1.2 สร้างการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

การศึกษาตามอัธยาศัยในพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การศึกษาตามอัธยาศัยหมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคลซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อมและศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นการศึกษาที่มีมาแต่ดั้งเดิมของมนุษย์ เป็นการเรียนรู้จากธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวเช่นการเรียนรู้การทำกรเกษตร การหาอาหาร การผลิตอุปกรณ์จากบรรพบุรุษ แต่ในปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไป มนุษย์มีการเรียนรู้มากขึ้นอย่างเป็นระบบจึงละเลยการเรียนรู้แบบดั้งเดิมไป เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยให้แก่คนในสังคมจะได้มีความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ รายการวิทยุโทรทัศน์จึงมีรายการเชิงวิชาการ รายการเชิงสารคดี รายการเพื่อการศึกษาที่ได้รับการสร้างสรรค์และนำเสนอผ่านระบบสื่อสารวิทยุโทรทัศน์ ทำให้ประชาชนมีทางเลือกในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนได้ตามอัธยาศัย ซึ่งวิทยุโทรทัศน์ทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี เป็นการยกระดับความรู้ของคนในสังคม ดังเช่นการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด ซึ่งต่างก็อาศัยการสอนในช่องทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ ทำให้ผู้ที่ไม่มีความพร้อมด้านเวลาสามารถเรียนรู้ได้ และในแต่ละปีก็มีผู้สำเร็จการศึกษาด้วยวิธีนี้เป็นจำนวนมาก

1.3 การแสดงความคิดเห็น

หมายถึง การแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของประชาชนผ่านช่องทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งรวมไปถึงการสัมภาษณ์สด การเชิญวิทยากรที่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับประเด็นสำคัญ มาพูดคุยหรือชี้แจง ทำให้ประชาชนที่ติดตามได้รับความรู้ความเข้าใจและมุมมองที่หลากหลาย

ภาพที่ 1.15 การแสดงความคิดเห็นผ่านรายการวิทยุโทรทัศน์

ที่มา <https://news.thaipbs.or.th/content/250570> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 1 มี.ค. 59,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2. วิทยุโทรทัศน์สื่อเพื่อการพัฒนาประเทศ

สื่อวิทยุโทรทัศน์สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นต้น ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

2.1 พัฒนาด้านการศึกษา

เป็นที่รับรู้กันอย่างแพร่หลายอยู่แล้วว่าสื่อวิทยุโทรทัศน์นั้นถูกนำมาเป็นเครื่องมือสื่อสารการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย รวมถึงรูปแบบรายการเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยเปิด ที่ได้จัดทำรายการเกี่ยวกับรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาของตนได้เรียนรู้ หรือรายการที่ให้ความรู้ทั่ว ๆ ไป เช่น รายการความรู้เชิงเกษตร รายการสารคดี เหล่านี้ล้วนเป็นการพัฒนาการศึกษา นอกกรอบแบบ ตอบสนองการเรียนรู้อย่างไม่มีขีดจำกัด เพราะบางรายการสร้างสรรค์ขึ้นสำหรับผู้สนใจเรียนรู้ตามอัธยาศัย โดยไม่จำเป็นต้องสมัครเข้าเป็นนักศึกษาของสถาบันทางการศึกษาใด ๆ

ภาพที่ 1.16 รายการเพื่อการศึกษา

ที่มา <https://is.gd/IG2Dls> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 5 มิ.ย. 63, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2.2 พัฒนาด้านการเมือง

การเรียนรู้เรื่องการเมืองการปกครองผ่านทางรายการวิทยุโทรทัศน์หรือการติดตามข่าวสารบ้านเมือง ถือเป็นความสำคัญในการพัฒนาด้านการเมืองของประชาชนในชาติ เพราะจะทำให้มีความฉลาดรู้ในการปฏิบัติตนต่อประเด็นทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะสังคมประชาธิปไตยซึ่งเป็นสังคมที่ต้องการความฉลาดรู้ร่วมกันของคนในสังคมเพื่อช่วยคิดและตัดสินใจในการบริหารหรือพัฒนาประเทศผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การออกเสียงประชามติ

การลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น สามารถเลือกนักการเมือง หรือพรรคการเมืองที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนได้

ภาพที่ 1.17 การประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ที่มา <http://www.smartbomb.co.th/news/details/98224> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 ก.ย. 62, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2.3 พัฒนาชนบท

ทุกรัฐบาลต่างก็ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นเครื่องมือการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในชนบท เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น เช่น การพัฒนาชุมชน การพัฒนาที่อยู่อาศัย การพัฒนาสุขภาพ หรือแม้แต่การพัฒนาและส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมโดยการทำหน้าที่เผยแพร่ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่สังคมภายนอก ทำให้คนในชนบทเห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดความรักความหวงแหนและจะทำให้เกิดการพัฒนาในหลาย ๆ ด้านตามมาในที่สุด ดังเช่นการเผยแพร่ วัฒนธรรมพื้นบ้านผิตาโขน การเผยแพร่วัฒนธรรมแห่เทียนเข้าพรรษา ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยว พัฒนาอาชีพ พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานและต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนในชนบทมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามลำดับ

ภาพที่ 1.18 วัฒนธรรมแห่เทียนเข้าพรรษา

ที่มา <https://www.thairath.co.th/news/local/northeast/998657>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 8 ก.ค. 60, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ภาพที่ 1.19 วัฒนธรรมผีตาโขน

ที่มา <https://www.thaipost.net/main/detail/40312> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 06 ก.ค. 62,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2.4 พัฒนาด้านเศรษฐกิจ

วิทย์โทรทัศน์ที่ได้นำเสนอรายการเชิงเศรษฐกิจโดยการผลิตรายการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาให้ความรู้ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ หรือแม้กระทั่งการนำเสนอข่าวสารด้านเศรษฐกิจ นโยบายเศรษฐกิจของรัฐ แนวโน้มราคาสินค้าทางการเกษตร เหล่านี้เป็นต้น ย่อมทำให้ผู้ผลิตเห็นแนวโน้มทางการตลาด สามารถนำข้อมูลไปกำหนดแผนการผลิตสินค้าของตนได้อย่างเหมาะสม ดังตัวอย่างการนำเสนอเนื้อหา ด้านเศรษฐกิจ ภาพที่ 1.18

ภาพที่ 1.20 การนำเสนอเนื้อหาด้านเศรษฐกิจ

ที่มา <https://www.posttoday.com/economy/news/407252> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 29 ธ.ค. 58,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2.5 การพัฒนาด้านสังคม

วิทยุโทรทัศน์ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการนำเสนอข่าวสารความเป็นไป หรือสภาพปัญหาในสังคม เช่น ความเปลี่ยนแปลงด้านสังคม ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ปัญหา ยาเสพติด หรือแม้แต่การเชิญผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้หรือวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งทำให้สังคมเกิดความตื่นตัวในปัญหาและที่สุดท้ายจะนำไปสู่การหาแนวทางเพื่อร่วมกันแก้ไข ดังตัวอย่างการใช้สื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข่าวสาร (ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร) ภาพที่ 1.19 และการแถลงข่าวการจับกุมกระบวนการค้ายาเสพติด (ปัญหายาเสพติด) ภาพที่ 1.20

ภาพที่ 1.21 ใช้สื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข่าวสาร (ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร) ที่มา http://ihgweorighw.blogspot.com/2014/11/blog-post_12.html , เผยแพร่เมื่อวันที่ 12 พ.ย. 57, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ภาพที่ 1.22 การแถลงข่าวการจับกุมกระบวนการค้ายาเสพติด (ปัญหายาเสพติด) ที่มา <http://www.xn--22ceam2gca3da8bob7fa9ckd74a6bi7g.com/?p=30880> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 27 พ.ย. 62, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

3 เครื่องมือสื่อสารระหว่างประเทศ

การส่งสัญญาณสื่อสารผ่านระบบดาวเทียมทำให้โลกเชื่อมถึงกันได้แม้จะอยู่ห่างไกล ทำให้รับรู้ความเป็นไปของกันและกัน นำมาซึ่งความช่วยเหลือในภาวะที่มีปัญหาเช่นการเกิดภัยพิบัติ หรือนำมาซึ่งความร่วมมือระหว่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี หรือการพัฒนา ร่วมกันในด้านต่างๆ โดยสรุปได้ 3 ประเด็นสำคัญได้แก่

3.1 รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก เช่น เหตุการณ์ทางการเมือง เหตุการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ

ภาพที่ 1.23 เหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ตุรกีเมื่อ 12 มิถุนายน 2560

ที่มา <https://is.gd/aT4UH3> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 20 ม.ค. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

3.2 เผยแพร่แลกเปลี่ยนความรู้ ความบันเทิง ซึ่งเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างกัน เช่น การจัดแสดงแฟชั่น การแสดงคอนเสิร์ต หรือการแข่งขันกีฬา

3.3 การพึ่งพาอาศัยต่อกัน เมื่อได้รับทราบถึงภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ประเทศใดแล้วก็มักจะมีการส่งความช่วยเหลือให้แก่กันเสมอ เช่น ภัยน้ำท่วม ภัยแผ่นดินไหว

ภาพที่ 1.24 การประชุมความร่วมมือรัฐมนตรีต่างประเทศลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น

ที่มา <https://is.gd/L3QZ4P> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เม.ย. 55, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

สรุป

วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อเพื่อการสื่อสารมวลชน มีอิทธิพลและบทบาทต่อสังคม ในหลายด้าน ได้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศิลปวัฒนธรรม การสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชน ในชาติ หรือแม้แต่ระหว่าง เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ของสังคม การพัฒนาประเทศชาติ ก็อาศัยวิทยุโทรทัศน์เป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อสนับสนุนการพัฒนา หรือการแก้ปัญหา เพราะเป็นสื่อที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย สามารถนำเสนอได้ทั้งภาพและเสียง แม้แต่บุคคล ที่อ่าน เขียนไม่ได้ การศึกษาน้อย หรือพิการทางสายตา พิการทางการได้ยินก็สามารถเข้าใจในเนื้อหา กล่าวโดยสรุป วิทยุโทรทัศน์มีความสำคัญในการเสริมสร้างภูมิปัญญาและองค์ความรู้ให้แก่สังคม เปิดโอกาสทางการเรียนรู้ตามอัธยาศัยอย่างไม่สิ้นสุด ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ผู้สนใจ โดยไร้ขอบเขตของอายุ เพศ วัย เชื้อชาติศาสนา การศึกษา หรือความบกพร่องทางร่างกาย

นอกจากนี้วิทยุโทรทัศน์ยังถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศหลายด้านด้วยกัน ทั้งด้านการเมือง การสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ดังนั้น วิทยุโทรทัศน์จึงเป็นปัจจัย สำคัญในการเป็นเครื่องมือพัฒนาประเทศและจะอยู่กับสังคมตลอดไป ตราบที่ยังไม่มีเครื่องมือใด สามารถทำหน้าที่ได้ดีกว่านี้เข้ามาแทน

แบบฝึกหัด

1. ให้อธิบายคุณสมบัติพื้นฐานของวิทยุโทรทัศน์
2. ให้อธิบายถึงความเปลี่ยนแปลงของวิทยุโทรทัศน์เมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล
3. ให้อธิบายองค์ประกอบสำคัญของวิทยุโทรทัศน์
4. ให้อธิบายถึงการใช้วิทยุโทรทัศน์เป็นเครื่องมือเสริมสร้างภูมิปัญญา
5. ให้อธิบายบทบาทของวิทยุโทรทัศน์ในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างประเทศ
6. เปรียบเทียบของวิทยุโทรทัศน์ยุคดิจิทัลกับยุคเก่า

เอกสารอ้างอิง

- จุฑารัตน์ โสดาศรี.(2556) **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์และวิวัฒนาการวิทยุและโทรทัศน์ไทย** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
http://www.prd.go.th/download/article/article_20131031170502.pdf
 [5 มีนาคม 2560]
- ชัยพร ธรรมโยธิน. **ความรู้เกี่ยวกับการเขียนบทเบื้องต้น** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<https://sites.google.com/site/chaipon4256/khwam-ru-keiyw-kab-kar-kheiy-bth-beuxng-tn> [15 กันยายน 2560]
- ประชัย จิตรปัญญา. **ความรู้เบื้องต้นของการผลิตรายการโทรทัศน์** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<https://www.google.co.th> [5 มีนาคม 2560]
- ปรินทร์ นามบุญเรือง. **สื่อโทรทัศน์** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
https://www.baanjomut.com/library_2/extension-3/television/index.html
 [10 มีนาคม 2560]
- ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจี๊วงค์. (2558). **การนำเสนอรายการโทรทัศน์ในยุคดิจิทัล** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
https://journal.pim.ac.th/uploads/content/2015/08/o_19sv67m1mm111pjloni1rr22e2a.pdf [10 มีนาคม 2560]
- ศุภางค์ นันทา. (2552) **หลักการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์**. มหาสารคาม :
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สมสุข หินวิมานและคณะ.(2557) **ความรู้เบื้องต้นทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์**.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธิ ชัดติยะ. (2555). **หลักการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์**. กรุงเทพฯ :
 ประยูรวงศ์พรินติ้ง.
- เอกธิดา เสริมทอง. (2553). **หลักการแพร่ภาพและการกระจายเสียง**. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Baron,Stan J. (2004). **Introduction to mass communication :
 Media Literacy and Culture**. 3rd ed. New York : McGraw - Hill.
- Shook, Frederick. (2005). **Television field production and reporting**. 4th ed. Boston :
 Pearson Education Inc.